

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра корейської і японської філології**

ПРОГРАМА

**КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ
З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ**

для здобувачів вищої освіти

*з освітньої
програми*

Японська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова

спеціальності

035 Філологія

спеціалізації

035.069 Східні мови та літератури (переклад включно),
перша – японська

Ступінь вищої освіти:

бакалавр

Форма здобуття освіти:

денна

Київ – 2022

Програма комплексного атестаційного іспиту з японської мови для здобувачів вищої освіти за освітньою програмою Японська мова і література та переклад, західноєвропейська мова, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська. Ступінь вищої освіти: бакалавр / Укладачі: Т. Г. Сverdлова, К. П. Кравець. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2022. 22 с.

Укладачі:

Кравець К. П. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри японської філології.

Сverdлова Т. Г. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри японської філології;

Рецензенти:

Валігура О. Р. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри східної філології Київського національного лінгвістичного університету.

Палатовська О. В. – доктор філологічних наук, завідувач кафедри слов'янської філології Київського національного лінгвістичного університету

Програму затверджено на засіданні кафедри корейської і японської філології

02 вересня 2022 р., протокол № 1

Завідувач кафедри:

(підпис)

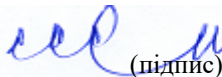
к. істор. н., доц. Пророченко Н.О.

(прізвище, ініціали)

Затверджено на засіданні вченої ради факультету сходознавства

12 вересня 2022 р. протокол №1

Декан факультету:

(підпис)

к. філол. н., доц. Сорокін С. В.

(прізвище, ініціали)

Затверджено на засіданні вченої ради Київського національного лінгвістичного університету 08 листопада 2022 р., протокол № 5

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
1. ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	5
СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР».....	5
2. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ.....	6
2.1. Екзаменаційна письмова робота	6
2.2. Усна частина іспиту.....	9
2.2.1. Перше завдання усної частини іспиту.....	11
2.2.2. Друге завдання усної частини іспиту	11
2.2.3. Третє завдання усної частини іспиту	12
3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ НА КОМПЛЕКСНОМУ АТЕСТАЦІЙНОМУ ІСПИТІ З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ.....	14
3.1. Оцінювання письмової частини відповіді.....	14
3.2. Оцінювання усної частини відповіді	15
3.3. Підсумкова оцінка за атестаційний іспит з японської мови	17
4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ.....	19
Додаток 1.	21

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма комплексного атестаційного іспиту з японської мови для здобувачів вищої освіти ступеню «бакалавр» з освітньої програми Японська мова і література та переклад, західноєвропейська мова, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська має на меті визначити готовність студентів-випускників бакалаврату до здійснення професійних функцій перекладача іноземної мови (японської). У межах цього іспиту перевіряється та оцінюється науково-теоретична і практична підготовка майбутніх бакалаврів з першої іноземної мови (японської), а саме сформованість комунікативних, перекладацьких навичок й умінь, необхідних перекладачеві в його професійній діяльності.

До складання комплексного атестаційного іспиту з японської мови за ступенем вищої освіти «бакалавр» допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану, зокрема навчальних програм з курсу першої іноземної мови (японської), теоретичних курсів граматики, історії мови, лексикології, стилістики, перекладознавчих дисциплін (практичний курс перекладу, усний двосторонній переклад). Уміння і навички студентів-випускників бакалаврату згідно з європейськими нормами мовної освіти мають відповідати рівню N2.

Програма комплексного атестаційного іспиту з японської мови для здобувачів вищої освіти ступеню «бакалавр» розрахована на студентів, які закінчують Київський національний лінгвістичний університет за денною формою здобуття освіти за освітньою програмою Японська мова і література та переклад, західноєвропейська мова, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська.

Для проведення комплексного атестаційного іспиту з японської мови організовується екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти ступеню «бакалавр» у складі голови та членів комісії. Комісія створюється щорічно наказом ректора і діє протягом календарного року. У програмі комплексного атестаційного іспиту з японської мови для здобувачів вищої освіти з освітньої програми Японська мова і література та переклад, західноєвропейська мова, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська за ступенем вищої освіти «бакалавр», враховано вимоги кредитно-модульної системи організації навчального процесу, рекомендації Ради Європи з мовної освіти, вимоги Європейської кредитно-трансферної системи.

1. ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»

Мета комплексного атестаційного іспиту з японської мови – перевірка й оцінка наявного у студентів системного знання всіх аспектів японської мови, сформованості в студентів-випускників бакалаврату фахової компетенції: комунікативної, соціокультурної, професійної тощо та вмінь реалізувати ці знання при здійсненні перекладу, оскільки ці види роботи складають основу майбутньої професійної діяльності студентів-перекладачів.

Завдання комплексного атестаційного іспиту з японської мови полягають у перевірці й оцінці сформованих у студентів компетентностей, а саме:

- **інтегральної компетентності:** здатності розв'язувати складні спеціальні завдання та практичні проблеми в галузі лінгвістики і перекладознавства у процесі професійної діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інноваційної діяльності із використанням комплексу міждисциплінарних даних;
- **загальних компетентностей:**
 - здатності спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
 - здатності спілкуватися японською мовою як усно, так і письмово;
 - здатності до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел;
 - здатності до системного мислення, аналізу та синтезу з метою виявлення професійних проблем і розробки способів їх розв'язання;
 - здатності приймати обґрунтовані рішення;
- **фахових компетентностей:**
 - здатності використовувати теоретичні основи японської мови, включаючи її функціональні особливості, у процесі здійснення основних видів перекладу всіх жанрово-стильових різновидів текстів;
 - здатності використовувати соціокультурні знання про країну мови, що вивчається, з метою успішної міжкультурної комунікації та перероблення інформації;
- **предметних компетентностей:**
 - здатності співставляти факти державної та японської мови;
 - здатності перекладати і локалізувати основні види текстів, надавати необхідні коментарі і довідки;
 - здатності передавати текст оригіналу за допомогою різного виду стилістичних адаптацій у мові перекладу і прагматичних стратегій, які орієнтовані на читача тексту перекладу згідно з нормами мови перекладу і критеріями адекватного перекладу;
 - здатності редагувати тексти перекладу та робити реферування всіх основних видів тексту японською мовою.

Очікувані результати полягають у тому, що на комплексному атестаційному іспиті з японської мови для здобувачів вищої освіти з освітньої програми Японська мова і література та переклад, західноєвропейська мова, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.069 Східні мови та літератури

(переклад включно), перша – японська за ступенем вищої освіти «бакалавр», студенти мають:

знати:

- японську мову та її теоретичну базу, зокрема фонетику, морфологію, лексикологію, словотвір, синтаксис, стилістику і, відповідно, володіти орфоепічною, лексичною та граматичною нормами, а також нормами побудови тексту й контексту;
- актуальні проблеми теорії японської мови і підходів до аналізу мовних явищ, а також історичного розвитку мови;

вміти:

- визначати відповідні мовні явища, здійснювати їхню систематизацію й інтерпретацію, виходячи із загальних закономірностей мовної системи й функціонування мови;
- встановлювати взаємозв'язки між мовними і мовленнєвими одиницями під час аналізу конкретного матеріалу;
- способи формулювання думок японською мовою, реалізації мовної норми в різних видах мовленнєвої діяльності, комунікативних ситуаціях і сферах спілкування;
- використовувати базовий словник в обсязі програмних вимог (близько 4500 лексичних одиниць) і вживати їх в усній і письмовій формах у рецептивних і продуктивних видах мовленнєвої діяльності;
- професійно виконувати переклад різних типів текстів;
- реалізовувати здобуті знання, сформовані професійні навички й уміння під час роботи перекладачем.

2. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ

Зміст комплексного атестаційного іспиту з японської мови для здобувачів вищої освіти освітньої програми Японська мова і література та переклад, західноєвропейська мова, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), за ступенем вищої освіти «бакалавр» містить завдання з курсу першої східної мови (японської), практичного курсу перекладу, теоретичних мовних дисциплін, тобто дисциплін професійно-орієнтованого циклу освітньої програми підготовки бакалавра. Комплексний атестаційний іспит з японської мови складається з двох частин: письмової і усної.

2.1. Екзаменаційна письмова робота

Усній частині комплексного атестаційного іспиту з японської мови, який проводиться на засіданні екзаменаційної комісії з атестації здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр», передують *письмова частина*. Письмова частина

комплексного атестаційного іспиту з японської мови повинна продемонструвати набуту студентами мовну компетенцію. Письмова частина комплексного атестаційного іспиту з японської мови здійснюється у формі твору згідно із запропонованою темою та виконується в перший день державних екзаменів всіма студентами випускних груп у присутності усіх членів екзаменаційної комісії з атестації здобувачів. Студенти, які одержали незадовільні оцінки з письмової частини іспиту, допускаються до складання усної частини іспиту. Оцінка, отримана за результатами письмової частини іспиту, є складовою єдиної комплексної оцінки на іспиті. Перевірені письмові роботи зберігаються до закінчення комплексних атестаційних кваліфікаційних іспитів на відповідних кафедрах.

Час виконання письмової частини атестаційного іспиту – 2 академічні години.

Обсяг твору – 550-600 ієрогліфічних знаків.

Виконання письмової частини комплексного атестаційного іспиту з японської мови проводиться дистанційно з використанням ІТ-технологій, а саме **платформи для відео-конференцій Microsoft Teams** відповідно до розкладу проведення атестації здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

Для забезпечення проведення письмової частини комплексного атестаційного іспиту з японської мови один з членів екзаменаційної комісії (екзаменаторів) виконує функції модератора відео-конференції. До обов'язків модератора відео конференції входить:

- своєчасний початок відео-конференції зі складання атестаційного іспиту з першої іноземної мови;
- підключення до відео-конференції секретаря екзаменаційної комісії, інших членів екзаменаційної комісії;
- підключення до відеоконференції здобувачів вищої освіти на початку атестаційного іспиту, а також повторного підключення здобувачів вищої освіти в разі проблем з Інтернет-зв'язком;
- надсилання екзаменаційних білетів і матеріалів здобувачам вищої освіти, що складають атестаційний іспит;
- відключення від режиму відео-конференції тих здобувачів, що вже склали атестаційний іспит, а також тих здобувачів, що порушують порядок і процедуру проведення атестаційного іспиту з першої іноземної мови в дистанційному режимі;
- забезпечення завершення відео-конференції зі складання атестаційного іспиту з першої іноземної мови;
- інші функції, пов'язані із технічним аспектом забезпечення проведення атестаційного іспиту з першої іноземної мови.

Для забезпечення прозорого виконання письмової частини атестаційного іспиту з японської мови, здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зобов'язані за 15 хвилин до початку письмової частини іспиту підключитися до проведення конференції, щоб екзаменатори могли зафіксувати присутність студента. Встановлення особи під час письмової частини атестаційного іспиту відбувається шляхом пред'явлення здобувачем паспорта громадянина України, паспорта громадянина України для виїзду за кордон або іншого документу, що встановлює особу, секретарю екзаменаційної комісії через відеокамеру.

Письмова частина атестаційного іспиту з японської мови виконується здобувачами вищої освіти на чистому аркуші (аркушах) паперу, шапка екзаменаційної роботи оформлюється від руки відповідно до вимог (див. Додаток 1). Екзаменаційна письмова робота **обов'язково** має бути закріплена власноручним підписом здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

При написанні письмової частини комплексного атестаційного іспиту з японської мови здобувачі вищої освіти мають обов'язково дотримуватися **академічної доброчесності**, що передбачено Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна і заочна форми здобуття освіти), ухваленого вченою радою університету 29 вересня 2022 року, протокол №3.

Під час проведення письмової частини комплексного атестаційного іспиту з першої іноземної мови здобувачі вищої освіти зобов'язані постійно підтримувати відео- та аудіозв'язок з екзаменатором. Камера відеозв'язку має бути налаштована таким чином, щоб екзаменатори могли спостерігати за процесом виконання письмової частини, а саме: бачити здобувача вищої освіти та його роботу **для забезпечення академічної доброчесності** під час написання. Для більш якісного контролю проведення письмової частини атестаційного іспиту за кожною академічною групою (декількома академічними групами) закріплюється екзаменатор (один екзаменатор на максимум 45 здобувачів, що складають атестаційний іспит), який контролює доброчесність виконання здобувачами вищої освіти завдання письмової частини іспиту.

Користування сторонніми носіями інформації, у тому числі мобільними телефонами, іншими електронними засобами, крім того, який безпосередньо використовується для зв'язку з екзаменаторами, під час дистанційного проведення атестаційного іспиту заборонено.

Під час виконання письмової частини атестаційного іспиту поруч зі здобувачем не можуть бути присутніми треті особи (в іншому випадку написання здобувачем письмової частини атестаційного іспиту припиняється). Для забезпечення прозорості проведення письмової частини атестаційного іспиту **ведеться відеозапис.**

У визначений розкладом час для проведення письмової частини комплексного атестаційного іспиту здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, екзаменатори оголошують тему твору на письмовій частині, фіксують її у чаті відео-конференції **Microsoft Teams**.

У разі виникнення проблем з Інтернет-зв'язком, які можуть перешкоджати контролю доброчесності виконання здобувачами вищої освіти завдання письмової частини комплексного атестаційного іспиту, здобувач вищої освіти повинен негайно зателефонувати / звернутися до модератора відеоконференції / членів атестаційної комісії через мобільні додатки Viber, Telegram.

Після закінчення часу, відведеного на виконання письмової частини атестаційного іспиту, здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня фіксують виконану роботу на фотокамеру (фотокамеру мобільного телефону або інші засоби) та протягом **10 хвилин** після завершення письмової частини

відправляють на електронну пошту екзаменатора, що закріплений за групою (групами), виконане завдання письмової частини атестаційного іспиту з першої іноземної мови. Назва файлу, що відправляється студентом на електронну пошту екзаменатора для перевірки, повинна містити прізвище студента (напр.: Ivanenko_rusmova). Фотографія завдання письмової частини атестаційного іспиту, що надсилається екзаменатору, повинна мати чітку якість, бути зробленою при хорошому освітленні, для забезпечення адекватної перевірки письмової частини завдання. Якщо фотографія письмового завдання неякісна й не дозволяє екзаменаторам належно перевірити її, письмова частина атестаційного іспиту вважається невиконаною, а здобувачеві виставляється за неї бал "0".

Завдання письмової частини комплексного атестаційного іспиту з японської мови перевіряються екзаменаторами в той самий день, отримані бали передаються секретарю екзаменаційної комісії. Перевірка екзаменаційних робіт проводиться одним з екзаменаторів (екзаменатором, що закріплений за групою) у графічному редакторі Paint. При перевірці екзаменаційних робіт, екзаменатор позначає помилку. Бали за письмову частину виставляються у сфотографованій роботі за допомогою графічного редактора. Перевірене завдання зберігається в окремому файлі з назвою у форматі "Ivanenko_rusmova_perevirena". Після завершення перевірки екзаменаційних робіт екзаменатор зобов'язаний передати електронні варіанти (фотографії) секретарю екзаменаційної комісії на його електронну пошту. Оригінали робіт і перевірені роботи групуються екзаменаторами в папки, закріплені за відповідними академічними групами, надсилаються секретарю екзаменаційної комісії архівним файлом WINrar, окремо для кожної академічної групи. Перевірені письмові роботи зберігаються в електронному вигляді у секретаря екзаменаційної комісії.

2.2. Усна частина іспиту

Усна частина іспиту складається з трьох завдань:

Перше завдання: Читання, літературний переклад і переказ фрагмента оригінального тексту.

Обсяг уривка: 1000–1200 ієрогліфів.

Друге завдання: Бесіда згідно із запропонованою комунікативною ситуацією (темою).

Обсяг висловлення: 15–20 речень.

Третє завдання: висвітлення теоретичного питання, що стосується дисциплін, вивчених протягом чотирьох років навчання (лексикологія, історія мови, стилістика, теоретична граматики).

Проведення усної частини комплексного атестаційного іспиту з японської мови відбувається в дистанційному режимі із застосуванням ІТ-технологій за допомогою платформи для **відео-конференцій Microsoft Teams** відповідно до затвердженого розкладу проведення атестації здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

Для забезпечення проведення усної частини атестаційного іспиту з японської мови один із членів екзаменаційної комісії (екзаменаторів) виконує функції модератора відео-конференції. До обов'язків модератора відео-конференції входить:

- своєчасний початок відеоконференції зі складання усної частини комплексного атестаційного іспиту з першої іноземної мови;
- підключення до відео-конференції секретаря екзаменаційної комісії, інших членів екзаменаційної комісії;
- підключення до відео-конференції перших п'яти здобувачів вищої освіти на початку комплексного атестаційного іспиту;
- забезпечення своєчасного підключення інших здобувачів вищої освіти у визначеному порядку черги складання комплексного атестаційного іспиту, а також повторного підключення здобувачів вищої освіти в разі проблем з Інтернет-зв'язком;
- надсилання екзаменаційних білетів і матеріалів здобувачам вищої освіти, що складають комплексний атестаційний іспит;
- відключення від режиму відео-конференції тих здобувачів, що вже склали комплексний атестаційний іспит, а також тих здобувачів, що порушують порядок і процедуру проведення атестаційного іспиту з першої іноземної мови в дистанційному режимі;
- підключення до відео-конференції всіх здобувачів вищої освіти, що складали комплексний атестаційний іспит, після завершення наради екзаменаційної комісії для оголошення результатів іспитів;
- забезпечення завершення відео-конференції зі складання комплексного атестаційного іспиту з першої іноземної мови;
- інші функції, пов'язані із технічним аспектом забезпечення проведення комплексного атестаційного іспиту з першої іноземної мови.

Черговість відповідей студентів на усній частині комплексного атестаційного іспиту визначається за алфавітним порядком відповідно до списку студентів відповідної академічної групи. У визначений час до відео-конференції підключаються екзаменатори, секретар екзаменаційної комісії та перші п'ять здобувачів вищої освіти, що виконуватимуть завдання усної частини комплексного атестаційного іспиту. Здобувачі вищої освіти складають усну частину комплексного атестаційного іспиту в алфавітному порядку. Перебування сторонніх осіб поруч з екзаменаторами, секретарем екзаменаційної комісії та здобувачами вищої освіти не допускається (за винятком осіб, дозвіл на участь у конференції яких надано деканом факультету). Екзаменатори та секретар екзаменаційної комісії після встановлення особи здобувача шляхом пред'явлення через відеокамеру здобувачем паспорта громадянина України, паспорта громадянина України для виїзду за кордон або іншого документу, що посвідчує особу, секретарю екзаменаційної комісії, видають завдання усної частини атестаційного іспиту. Здобувачі вищої освіти для отримання екзаменаційного білета та завдань обирають номер білета. За кожним номером закріплено комплект завдань (екзаменаційний білет, текст для відповіді на питання екзаменаційного білета). Завдання для

підготовки надсилаються екзаменаторами в електронному вигляді файлом у форматі PDF в особисті повідомлення у платформі Microsoft Teams.

При підготовці до відповіді на комплексному атестаційному іспиті здобувачі вищої освіти мають налаштувати відеозображення таким чином, щоб екзаменатори могли контролювати добросовісність виконання завдань. Користування сторонніми носіями інформації під час дистанційного проведення атестаційного іспиту заборонено. Для забезпечення прозорості проведення атестаційного іспиту **ведеться відеозапис**.

Після завершення відповіді здобувач вищої освіти відключається від режиму відеоконференції, екзаменатори або секретар екзаменаційної комісії запрошують до відео-конференції наступного здобувача в порядку визначеної черги.

Після завершення комплексного атестаційного іспиту екзаменатори проводять нараду в режимі відеоконференції. Після закінчення наради для оголошення результатів іспиту секретар або один із екзаменаторів підключає до відеоконференції всіх здобувачів, що склали комплексний атестаційний іспит з першої іноземної мови. Оголошення результатів комплексного атестаційного іспиту відбувається в режимі відеоконференції після завершення всіма студентами академічної групи виконання завдання усної частини комплексного атестаційного іспиту".

Після оголошення результатів комплексного атестаційного іспиту здобувачі вищої освіти мають право поставити питання екзаменаторам щодо виставленої оцінки, а також висловити свої зауваження та пропозиції щодо оцінювання та проведення комплексного атестаційного іспиту. Після відповіді екзаменаторами на запитання, зауваження і пропозиції відеоконференція завершується, а комплексний атестаційний іспит з першої іноземної мови вважається таким, що добіг кінця.

Після оголошення комплексного атестаційного іспиту завершеним здобувачі вищої освіти мають право лише на апеляційне оскарження результатів у встановленому порядку.

2.2.1. Перше завдання усної частини іспиту

Читання, літературний переклад і переказ фрагмента оригінального тексту.

Обсяг уривка: до 1000 –1200 ієрогліфів.

Відповідь студента передбачає підготовлене читання вголос 10–15 рядків тексту, а також його літературний переклад українською мовою і переказ японською мовою.

2.2.2. Друге завдання усної частини іспиту

Бесіда за запропонованою комунікативною ситуацією (темою).

Обсяг висловлення: 15–20 речень.

Під час бесіди студент повинен продемонструвати навички й уміння підготовленого монологічного і непідготовленого монологічного й діалогічного мовлення у межах запропонованої комунікативної ситуації (теми).

Тематика комунікативних ситуацій:

1. Реформи Мейдзі (1868-1912) та їхня роль у трансформації Японії.
2. Інститут сьогунату як зразок політичного устрою Японії до реставрації Мейдзі.
3. Взаємовідносини України й Японії.
4. Видатні політичні діячі Японії.
5. Роль Японії у воєнних конфліктах I половини ХХ століття.
6. Давнина і сучасність Японії (культурні феномени).
7. Політика захисту навколишнього середовища в Японії.
8. Зовнішньополітичний курс сучасної Японії.
9. Історичні столиці Японії.
10. Культурно-історичні зв'язки Японії та Китаю.
11. Токіо і визначні місця Японії.
12. Місце Японії на світовій арені.
13. Політичний устрій Японії.
14. Положення жінки в сучасній Японії.
15. Проблема японо-американських відносин.
16. Проблема 9 статті Конституції Японії.
17. Японці – лауреати Нобелівської премії з літератури.
18. Синтоїзм і буддизм в духовному житті японців.
19. Японські свята.
20. Японська система освіти.
21. Стан засобів масової інформації в Японії.
22. Сучасний кінематограф в Японії.
23. Сучасний стан японської економіки.
24. Традиційні японські бойові мистецтва.
25. Традиційні японські види мистецтв.

2.2.3. Третє завдання усної частини іспиту

Висвітлення теоретичного питання відповідно до навчальних дисциплін, вивчених протягом чотирьох років навчання (лексикологія, історія мови, стилістика, теоретична граматики).

Висвітлення теоретичного питання вимагає знання студентами основ теорії мови і її сучасного стану, що охоплені питаннями теоретичних дисциплін, вивчених за чотири роки навчання, зокрема, передбачає знання усіх рівнів системи мови (граматичного, лексичного, словотвірного), відповідних мовних засобів, а також їхньої стилістичної значущості. Відповідь здійснюється українською або японською мовою. Відповідь на теоретичне запитання можлива із застосуванням фактичного матеріалу з тексту для читання (перше завдання іспиту), який може поставати як джерело фактичного матеріалу або як матеріал для додаткових

(ілюстративних) запитань членів екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти ступеня "бакалавр".

Змістовна, логічна, чітка відповідь на теоретичне питання означає вміння показати смислові й структурні особливості мовних та мовленнєвих явищ, проілюструвати свою відповідь прикладами.

Відповідь на теоретичне питання передбачає також її професійну спрямованість, тобто коректне викладення теоретичного матеріалу з урахуванням норм володіння іноземною мовою, здатність та готовність студентів реалізувати одержані знання з теорії мови у своїй майбутній професійній діяльності.

Питання з теорії мови, які виносяться

на усну частину комплексного атестаційного іспиту з японської мови

1. Граматичні властивості і категорії іменника в японській мові.
2. Службові слова японської мови, їхня класифікація та граматичні значення.
3. Вплив китайської ієрогліфіки на розвиток національної японської мови.
4. Порівняльна характеристика наголосу в японській та українській мовах.
5. Інтонаційна система японської мови: функції інтонації в організації інформаційної структури висловлювання / тексту.
6. Гендерні особливості сучасної японської мови.
7. Класифікація часток в японській мові.
8. Речення як комунікативна одиниця синтаксичного рівня. Синтаксичні зв'язки в японському реченні.
9. Інтонаційна система японської мови. Інтонаційні структури як суперсегментні фонологічні одиниці мови.
10. Фонетична система японської мови і таблиця „Годзюон”.
11. Граматичні властивості і категорії прислівника в японській мові.
12. Граматичні категорії прикметників в українській та японській мовах, їхня класифікація та ступені порівняння.
13. Іменники та їх підкласи. Характеристика граматичних ознак іменника в японській мові.
14. Класифікація фразеологічних одиниць японської мови.
15. Стилiстичні категорії тексту та особливості їх використання.
16. Особливості словотвору в японській мові.
17. Проблема функціональних стилів у сучасній японській мові. Їхні лексико-фразеологічні та граматичні особливості.
18. Аспекти порівняльно-типологічного вивчення граматики японської та української мов.
19. Граматичні та лексико-фразеологічні особливості розмовного стилю японської мови.
20. Аломорфні риси граматичних категорій японської та української мов.
21. Місце і роль *гайрайго* в лексичній системі сучасної японської мови.
22. Стилiстична диференціація словникового складу сучасної японської мови.
23. Особливості ономаатопоетичної лексики в японській мові.
24. Категорії ввічливості в сучасній японській мові.
25. Особливості ономастичної лексики в японській мові.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ НА КОМПЛЕКСНОМУ АТЕСТАЦІЙНОМУ ІСПИТІ З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ

3.1. Оцінювання письмової частини відповіді

Параметри та критерії оцінювання письмової частини комплексного атестаційного іспиту з японської мови

- зміст (організація тексту, його когезія та когерентність);
- лексична, граматична, орфографічна, пунктуаційна коректність;
- стилістична відповідність мовних засобів, їх різноманітність і варіативність.

№ з/п	Макс. кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1.	25	<p>Текст є інформативним і змістовним та повністю відповідає меті й темі поставленого завдання. Використання ілюстрацій, прикладів, фактів для розкриття окремих аспектів теми.</p> <p>Логічна композиційна побудова тексту (вступ, основна і заключна частини). Коректне і варіативне використання засобів зв'язку між реченнями і структурними компонентами тексту. Чітке висловлювання думок.</p> <p>Дозволяється не більше двох граматичних, лексичних, орфографічних помилок, які не заважають розумінню змісту тексту.</p> <p>Широка варіативність у виборі лексичних та складних синтаксичних структур. Вільне володіння ідіоматикою, синонімією, антонімією.</p> <p>Повна стилістична відповідність мовних засобів типу заданого тексту. Досягнення прагматичної мети тексту.</p>	24 – 25
		<p>Текст повністю розкриває тему. Основні ідеї і думки висловлюються чітко і повно, але з порушенням логічної послідовності. Обмежене використання засобів зв'язку між реченнями.</p> <p>Не більше чотирьох граматичних, лексичних, орфографічних помилок, які не спотворюють зміст і не заважають розумінню висловлювань. Помилки у складних граматичних структурах (узгодженість граматичного часу, порядок слів тощо), які не порушують значення речень у цілому.</p> <p>Недостатня варіативність у виборі синонімів, антонімів, ідіоматичних одиниць. Використання деяких лексичних одиниць не відповідає стилю даного тексту.</p>	19 – 23
		<p>Нечітко висловлено основну ідею тексту. Обмежене знання заданої теми. Відсутність логічного зв'язку між структурними компонентами тексту. Некоректне використання засобів зв'язку між реченнями й абзацами.</p>	13 – 18

	<p>Не більше семи граматичних, лексичних, орфографічних помилок, які порушують розуміння висловлювань. Помилки у синтаксичній будові речень. Обмежений вибір лексики.</p> <p>Невірне використання ідіоматичних одиниць. Перевага простих граматичних структур. Порушення стилістичної відповідності тексту в результаті обмеженого використання відповідних мовностилістичних засобів.</p>	
	<p>Текст повністю не відповідає меті завдання і не розкриває теми. Недостатній обсяг тексту.</p> <p>Велика кількість (більше восьми) граматичних, лексичних, орфографічних помилок, незрозумілий почерк, що ускладнює розуміння тексту в цілому. Порушення правил побудови речень.</p> <p>Неволодіння варіативністю лексичних одиниць. Стиль тексту повністю не відповідає типу письмового завдання.</p>	0 – 12

3.2. Оцінювання усної частини відповіді

При виставленні оцінки за виконання завдань усної частини комплексного атестаційного іспиту з японської мови враховується змістовність, ґрунтовність відповіді та форма її репрезентації, комунікативна компетенція студентів-випускників, володіння ними основ теорії мови. Оцінювання усних відповідей здійснюється згідно з вимогами до конкретних завдань екзаменаційного білету.

№ з/п	Зміст питання	Макс. кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1.	Читання, інтерпретація уривку з оригінального художнього або публіцистичного тексту.	25	<p>Зміст відповіді: повне розуміння тексту; змістовна інтерпретація фрагменту тексту з аналізом мовно- та мовленнєво-стилістичних засобів; особиста оцінка прочитаного; вміння визначити та проаналізувати мовні явища в тексті; вміння пояснити смислові, структурні, загальні та відмінні особливості мовних явищ; адекватний і логічний переклад запропонованого фрагмента тексту.</p> <p>Форма відповіді: коректна фонетична, лексико-граматична та інформаційна презентація тексту, вільне володіння мовою, зв'язність та швидкість мовлення, логічне послідовне викладення матеріалу з дотриманням семантичних та формальних зв'язків між реченнями; володіння основними вміннями й навичками перекладу; широка варіативність у виборі лексичних, граматичних, стилістичних структур й обґрунтування їх застосування.</p>	24 – 25
			Передбачається невиконання однієї вимоги до змісту або однієї вимоги до форми.	19 – 23

			Допускається 3-4 граматичних або лексичних помилки.	
			Передбачається невиконання двох/трьох вимог до змісту або однієї вимоги до форми. Допускається 5-6 мовних помилок.	13 – 18
			Передбачається невиконання чотирьох і більше вимог до змісту, двох чи більше вимог до форми. У відповіді студента присутні більше, ніж 6 мовних помилок.	0 – 12
2	Бесіда за запропонованою комунікативною ситуацією	25	<p>Зміст відповіді: повне розуміння запропонованої комунікативної ситуації; визначення основних проблем комунікативної ситуації; смислова й комунікативна інтерпретація основної ідеї; адекватне викладення змісту комунікативної ситуації; логічні відповіді на питання, поставлені екзаменаторами стосовно проблем і змісту комунікативної ситуації; висловлення власного погляду на проблематику комунікативної ситуації.</p> <p>Форма відповіді: розкриття поставленої проблеми в повному обсязі; вільне володіння навичками монологічного й діалогічного мовлення; володіння лексичним мінімумом, передбаченим навчальною програмою; правильне граматичне, фонетичне, стилістичне оформлення мовлення.</p>	24 – 25
			Передбачається невиконання однієї/двох вимог до змісту, та однієї – до форми. Допускається 3-4 фонетичні, лексичні або граматичні помилки, що не спотворюють зміст відповіді.	19 – 23
			Передбачається невиконання трьох вимог до змісту й перекладу, або двох вимог до форми. Усього допускається 5-6 мовних помилок.	13 – 18
			Передбачається невиконання чотирьох та більше вимог до змісту й перекладу, трьох та більше вимог до форми. У відповіді студента наявні більше, ніж 8 мовних помилок.	0 – 12
3	Висвітлення теоретичного питання відповідно до навчальних дисциплін, вивчених протягом чотирьох років навчання (лексикологія,	25	<p>Зміст відповіді: повне розуміння граматичної теми; уміння розкрити граматичну тему в повному обсязі; уміння проаналізувати наявні погляди щодо розв'язання проблеми, що висвітлюється; уміння висловити свою думку щодо аспектів теоретичної проблеми, що висвітлюється; логічні відповіді на запитання, поставлені екзаменаторами стосовно теоретичної проблеми, що розглядається.</p> <p>Форма відповіді: уміння побудувати змістовну відповідь; розкриття поставленої</p>	24 – 25

історія мови, стилістика, теоретична граматики).	проблеми в повному обсязі; володіння теоретичними знаннями, передбаченими навчальною програмою; правильне лексичне й граматичне оформлення відповіді; повна й правильна відповідь на додаткові запитання екзаменаторів.	
	Передбачається невиконання однієї/двох вимог до змісту, та однієї - до форми.	19 – 23
	Передбачається невиконання трьох вимог до змісту й перекладу, або двох вимог до форми.	13 – 18
	Передбачається невиконання чотирьох та більше вимог до змісту й перекладу, трьох та більше вимог до форми.	0 – 12

3.3. Підсумкова оцінка за атестаційний іспит з японської мови

Складниками комплексної оцінки відповідей студента на комплексному атестаційному іспиті з японської мови є:

- оцінка за письмову частину атестаційного іспиту з японської мови;
- оцінка за читання, переклад і переказ фрагмента інформативного тексту;
- оцінка за бесіду за запропонованою комунікативною ситуацією;
- оцінка за розкриття теоретичного питання.

Підсумкове оцінювання результатів комплексного атестаційного іспиту з японської мови за національною шкалою і в системі ECTS

Система оцінювання структури та змісту атестаційного іспиту з японської мови, а також критеріїв оцінювання є накопичувальною: загальна сума балів, отриманих студентом за виконання кожного окремого завдання (питань), у межах 100 балів присвоюється максимальна кількість балів залежно від його обсягу і складності, а також визначаються вимоги і критерії оцінювання відповіді студента (від 0 до максимального бала, визначеного за відповідь на кожне окреме завдання (питання) екзаменаційного білета).

Наприклад, на комплексному атестаційному іспиті студент отримав за письмове завдання **15** балів, за відповіді на усній частині атестаційного кваліфікаційного іспиту на **три** питання екзаменаційного білета – **18, 20 і 25** балів. Рейтинговий бал студента за відповідь на комплексному атестаційному іспиті становитиме: **15+18+20+25=78** балів.

Підсумкова оцінка за відповідь на комплексному атестаційному іспиті з фаху за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS і національною шкалою виставляється за таблицею так:

Підсумкова оцінка за комплексний атестаційний іспит з японської мови

Рейтинговий бал за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Підсумкова оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно

82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
0-59	F	незадовільно

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань, продемонстрованих студентами-випускниками при складанні комплексного атестаційного іспиту з фаху з, приймається на її закритому засіданні.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ

1. Бабенко Є., Амеліна С., Білоус Н. (2018). *Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу*: Центр навчальної літератури.
2. Білозерська Л.П., Возненко Н.В., Радецька С.В. (2010). Термінологія та переклад. *Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки*. Вінниця: Нова книга.
3. Бондаренко І.П., Комарницька Т.К., Семенко С.М. (2017). *Методологія художнього перекладу. Навчальний посібник для студентів-японістів*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
4. Букрієнко А. О., Комісаров К. Ю. (2014). Теорія і практика перекладу. Японська мова. Том 2. *Навчальний посібник*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
5. Букрієнко А. О., Комісаров К. Ю. (2016). Японсько-український переклад. Том 1. *Практичний курс*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
6. Кальниченко О.А., Подміногін В.О. (2005). Історія перекладу та думок про переклад у текстах та коментарях. *Частина перша: Загальні питання. Стародавні часи. Навчальний посібник*. Харків: Вид-во НУА.
7. Комарницька Т.К., Комісаров К.Ю. (2012). *Сучасна японська літературна мова: теоретичний курс: в 2 т.* Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
8. Комісаров К.Ю. (2010). *Теоретична граматики японської мови. Синтаксис*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
9. Коптілов В.В. (2003). Теорія і практика перекладу. *Навчальний посібник*. – Київ: Юніверс.
10. Корунець І.В. (2001). Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова Книга.
11. Литвин І.М. (2013). Перекладознавство. *Науковий посібник*. Черкаси: Видавництво Ю.А. Чабаненко.
12. *Теоретична граматики японської мови. Теоретичні засади граматики японської мови. Морфологія*. (2010). Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
13. Hasegawa Yoko. (2012). *The Routledge Course in Japanese Translation*. London: Routledge.
14. 富坂容子. (2005). *なめらか日本語会話*. 東京:アルク.
15. [松田 浩志](#), & [亀田 美保](#). (2014). *中級から学ぶ日本語*. 東京: 研究社.
16. [松田 浩志](#), & [亀田 美保](#). (2014). *中級から学ぶ日本語ワークブック*. 東京: 研究社.
17. [松田 浩志](#), & [亀田 美保](#). (2014). *中級から学ぶ日本語言葉の練習*. 東京: 研究社.
18. 公財. (2012). *日本文化を読む—上級学習者向け日本語教材*. 東京:アルク.
19. 田仲正江, & 間柄奈保子. (2002). *慣用句 (初中級)*. 東京: 株式会社 専門教育出版.

- 20.阿久津智. (2008). 擬声語・擬態語 (初中級). 東京:アルク.
- 21.[和栗 雅子](#), & [三上 京子](#). (2017). 新訂版 読むトレーニング基礎編日本留学試験対応. 東京:スリーエーネットワーク.
- 22.宮城幸枝. (2010). 毎日の聞きとり50日 上 新装版. 東京:凡人社.
- 23.坂田英明. (2022). 難聴 聞き取りをよくする. 東京:マキノ出版.
- 24.小川誉子美. (2003). 日本語文法演習 敬語を中心とした対人関係の表現—待遇表現. 東京:スリーエーネットワーク.

Зразок оформлення письмової частини комплексного атестаційного іспиту з японської мови.

КОМПЛЕКСНИЙ АТЕСТАЦІЙНИЙ ІСПИТ З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 035 ФІЛОЛОГІЯ

**СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ 035.069 СХІДНІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ
(ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО), ПЕРША - ЯПОНСЬКА**

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ЯПОНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА ТА ПЕРЕКЛАД,
ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА МОВА**

ПИСЬМОВА ЧАСТИНА

Прізвище: _____

Номер групи: _____

Ім'я: _____

Дата: _____

По-батькові: _____

Підпис студента _____